

«El mot grec sembla haver deixat altra descendència nàutica romànica, la BROMA que devora el fustam, i ABRUMAR (DECH); però el procés oposat (amb *gru-* > *bru-*) amb labialització per obra de la vocal, és també concebible (la *ü* genovesa, la *u* mallorquina, italiana etc. més aviat postularia GRŪM- com a antecessor més o menys llunyà); i, passat que es demostrés l'existència d'alguna antiga forma verbal baix-grega en *-λζω* (poc probable, car en grec caldria **βρωμαλζω*), havent de partir d'una formació purament romànica en *-ejar/-eggiare*, això induiria a preferir com a radical el d'un mot llatí i no pas grec; com que a favor de *βρωμα* també es podria argüir que el derivat es modelà sobre l'hellenisme parònim ORMEJAR, resta obert el *bivium etymologicum*.

MnAntoni Maria Alcover usava un mot *engrumar* (la consciència) 'remordir' (Bolletí Dicc. de la Ll. Cat. x, 323), en aparença no inconnex amb això; tanmateix es podria connectar potser, més aviat, o alhora, amb oc. ant. *enrumar* 'ennuvolar', derivat del celtisme *crums* 'tenebres', o amb el cast. GORMAR (DCEC) per 'vomitar', sense parlar de l'it. *agrume* 'verdura'. Quant al mall. *grumer* 'medusa' (Arx. Ll. Salvador, *Les Balears*, 117, 147), més aviat va amb VORM, però hi ha almenys contaminació de *grum*, *grumeig*. *Grumol* 'musclo' tort. (BDC III, 99).

Gramallonar; *gramallons*; *gramallut*; *gramió*. *Grumell*. *Agrumar* (Victor Català); *agrumament*. *Agromeig*. *Agrumollar*; *agrumollable*, *-llador*. *Agrumollonar*. *Engrum*; *engrumós*? *Esgrumar*. *Esgrumollar*. *Esgrumir-se*?

1 Per més que el procés formatiu del cat. *grumoll*, bal. *grumeió*, no es trobi per damunt de tot dubte, no crec que per això hàgim de pensar en un origen pre-romà. Sens dubte no hi mancaria agafador en una família balto-eslava, sobretot bàltica: lituà *grūmstas* 'terròs' (*Dievas padare žmogų iš žemes grūmsto* 'Déu va crear l'home amb un terròs de terra' en la trad. lituana del Gènesi, Völkel, *Litau. Lesebuch*, 77.4); que no és ben clar en quina forma s'enllaça amb el lit. *krūmstis* 'tendrum', 'grop', pruss. ant. *krumstus* 'falange dels dits', i menys amb els altres mots bàltics i eslaus que hi enllaça Pok. (IEW, 949.21ss.), dels quals Pok. separa radicalment la família del ll. *grumus* (p. 388). Tanmateix és més fàcil de superar les dificultats que hi hagi per la banda del llatí que per aquesta. Per al NL bearn. *Gurmenson*, abans *Grumensoo*, que hom podria pensar a relacionar amb tot això, però que pot tenir més aviat una etimologia cèltica enterament inconnexa, veg. el meu treball *Du Nouveau sur la Top. Oc.*, p. 294, n. 382. També em sembla poc probable que per a *grumoll* hàgim de pensar en un GLOMUSCULUM, diminutiu de GLOMUS 'cabdell', 'boleta, piloteta' (d'un dim. paral·lel GLOMUSCELLUM indicà Ant. Thomas que vénen un fr. dial. *loinceau*, i gascó *gamichèt*, *camichèt* 'cabdell') (cf. cast. SARPULLIDO, DCEC, potser de SERPU(S)CULUM, amb substitució de -USCULUM pel més trivial -UCULUM. Però també per aquest costat el marge hipotètic res-

ta més ample que per la banda de GRUMUS. Pitjor encara relacionar amb dos mots de glosses que Whatmough (*Dial. of Anc. Gaul*, p. 121), dóna com a documentat en cèltic continental *κρομμον* i *κροβουλα*, atribuïnt-los a aquell el sentit d'all' i a aquest el de 'menta' (?); aquest amb lenició *b < m*.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *grumoll*, *grumull*, *grumalló*, *grumeió*, *grumeiós*, *grumeiat*, *grumeiar-se*, *gramallons*, *gromions*, *grumallonejar*, *grumallós*, *agrumollar*, *gruma*, *grumol*, *grumets*, *grumet*, *grumejar*, *grumeig*, *bromeig*, *brumejar*, *engrumar*, *gramallonar*, *gramallons*, *gramallut*, *gramió*, *grumell*, *agrumar*, *agrumament*, *agruméig*, *agrumollar* (vegeu supra), *agrumollable*, *agrumollador*, *agrumollonar*, *engrum*, *engrumós*, *esgrumar*, *esgrumollar*, *esgrumir-se*.

Grumeig, *grumejar*, *grumell*, V. *grumet*

GRUMET, del fr. ant. i mitjà *gromet* 'mosso, noi servidor', del qual provenen així mateix el port. i cast. *grumete*, i gascó antic *gornet* 'grumet', tots plegats emparentats amb l'anglès mitjà, antiquat i dialectal *grummet*, l'origen últim és incert, car no està aclarit si l'angl. mj. *grom* (avui *groom*) 'xicot', 'servidor', 'patge' i el neerl. jargonesc *grom* 'noi' són mots d'origen germànic o provenen del francès. □ 1.ª doc.: S. XVI (cita mall. d'AlcM, ¿però està ben establerta la data del text actual d'aquest doc.?).

El fet és que OPou (1575) només usa *moço* (*TbPu.*, 72); Sanelo, c. 1800, registra a Val. *grumet*: *grumete*» (fº 87r2). Kahane creu poder assenyalar un esc. ant. *grōmr* 'trapella, bandit' i 'home' i 'brut, sutze'... (*Jo. of Engl. and Germ. Phil.* LX, 1961, 464-5). L'argumentació i dades consignades en el DCEC (GRUMETE) resten, altrament, al dia, i no és possible modificar-les, vegeu. De l'angl. *groom* 'patge' es prengué el nostre *grum* en el segle passat.

Grumol, *grumoll*, *grumollar*, *grumollós*, *grumós*, V. *grum* *Grunya*, *grunyell*, V. *grunyir*

GRUNYIR, del ll. GRŪNNIRE id. □ 1.ª doc.: fi segle XIII, *VidesR*.

«Li fo amenat a penes per cent hòmens un taur molt salvatge; e En Zambrí en la aurela del taur --- dix lo nom que él sabia; per què, demantinent, lo taur *gronyí*, e-ls uls giran, morí» (fº 30r2, cf. nota crítica textual). «De fet yo broque / ves ma ciutat; / fuy acceptat / per mon parent / molt caramente, / ab gran plaher; / per sa muller, / renyant, *gronyint*, / e presumint / fos fill bastart / ---»; «lur amistança / --- / sens oy, rancor, / *gronyir*, renyar, / no pot durar: / al més, un' hora / ---», JRoig (*Spill*, 1923, 9807); «lo *grunyir* delš pores: grunnió»; «GOÇOS --- *grunyir* y roncar: ringo, hiare naribus», OPou (*TbPu.*, 42, 56).

La conjugació originària fou de la varietat *gronyir*/*gruny*, paral·lela a *collir/cull*, *cosir/cus*, *sortir/surt*; més tard es va reduir analògicament a un sol vocalisme, però es tracta d'un canvi més gràfic que verament fonètic i morfològic. El mot segueix en ús popular